

Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Departementspromemorian "Byggentreprenadavdrag samt omvänd skattskyldighet (moms)" (Ds 2004:43)

Nämnden för offentlig upphandling (NOU) anser att det är viktigt att det vidtas åtgärder som främjar konkurrens och motverkar konkurrensbegränsande beteende, användandet av svart arbetskraft och anbudskarteller inom bygg- och anläggningssektorn. NOU tillstyrker i huvudsak promemorians förslag.

NOU förutsätter att systemet kan göras smidigt att administrera för de upphandlande enheterna. Det är vidare angeläget att hanteringen är så snabb och rättssäker att den inte på ett negativt sätt påverkar företagens möjligheter att lämna anbud och i rimlig tid erhålla full betalning för utfört arbete.

NOU föreslår också att definitionen av "byggverksamhet" samordnas med definitionen av byggentreprenad i lagen (1992:1528) om offentlig upphandling (LOU).

Den kommande lagstiftningen på upphandlingsområdet kommer sannolikt att innebära att det införs möjligheter att göra anskaffningar genom inköpscentraler. Flera mindre byggentreprenader kan vidare bygga på avrop från ett ramavtal. Den som tilldelar kontraktet och den som utbetalar ersättningen behöver i sådana fall inte vara samma juridiska person. Det är viktigt att definitionerna i den nya lagen inte leder till några tveksamheter om vem som är "den uppdragsgivare som betalar ut ersättning för utförande av uppdrag".

Michael Slavicek

Bakgrund och överväganden

Byggkommissionen (SOU 2002:115) lämnade flera olika förslag till förändringar av bygg- och anläggningsbranschen för att öka konkurrensen, minska kostnaderna och höja kvaliteten och kompetensen.

NOU har i ett remissyttrande, beslutat vid nämndsammanträde den 23 april 2003 (NOU:s dnr 2003/0016-22), delat Byggkommissionens uppfattning att det är viktigt att åtgärder vidtas mot ekonomisk brottslighet och anbudskarteller inom byggsektorn.

I Ds 2004:43 behandlas två av Byggkommissionens många förslag, nämligen förslaget om ett s.k. entreprenadavdragssystem och förslaget om omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt. Promemorian föreslår att ett entreprenadavdragssystem införs för att förhindra användandet av svart arbetskraft i byggsektorn. Vidare föreslås att uppdragsgivaren ska vara skyldig att betala in moms, s.k. omvänd skattskyldighet, för att förhindra undandragandet av mervärdesskatt inom byggsektorn. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

Den föreslagna ordningen kommer att medföra ytterligare administrativa belastningar och därmed ökade kostnader för upphandlande enheter. Flera av dessa är små myndigheter och organisationer och inte har egen kompetens för angivna uppgifter. NOU förutsätter därför att systemet kan göras smidigt att administrera för de upphandlande enheterna. Det är vidare angeläget att hanteringen är så snabb och rättssäker att den inte på ett negativt sätt påverkar företagets möjligheter att lämna anbud och i rimlig tid erhålla full betalning för utfört arbete. Annars kan likviditetsproblem skapas hos företagen, i synnerhet de mindre. Eventuell osäkerhet och längre handläggningstider leder sannolikt till en prishöjning av byggentreprenader.

NOU vill vidare peka på det som redan berörts av Nacka tingsrätt, att termen ”bygg- eller anläggningsarbete”, i nuvarande förslag ”byggverksamhet”, måste definieras noggrant och bör framgå av lagen och inte av förarbetena. Vid offentlig upphandling är det en klar fördel om definitionen så nära som möjligt anknyter till den som finns i lagen (1992:1528) om offentlig upphandling. Om lagens regler för byggentreprenadsupphandling blir tillämpliga skall den upphandlande enheten också göra byggentreprenadavdrag. Den statliga utredning, Upphandlingsutredningen 2004, som ser över lagstiftningen kommer sannolikt att förslå en definition av begreppet byggentreprenad som exakt anknyter till den som finns i EG-direktiv 2004/17 EG och 2004/18 EG. På så sätt kan man uppnå att definitionen blir enhetlig och gemensam för alla medlemsstater.

Michael Slavicek

Den kommande lagstiftningen på upphandlingsområdet kommer sannolikt att även införa möjligheten att göra anskaffningar genom inköpscentraler. Flera mindre byggtreprenader kan vidare bygga på avrop från ett ramavtal.

En inköpscentral skall enligt definitionen i artikel 1 och betänkandesatserna vara en upphandlande myndighet som fått till uppgift att göra anskaffningar eller genomföra upphandling/ingå ramavtal för upphandlande enheter. Dessa bestämmelser måste, om de införs i svensk lagstiftning, stå i överensstämmelse med definitionerna i den föreslagna lagen om byggtreprenadavdrag. Den som tilldelar kontraktet och den som utbetalar ersättningen kan vid upphandling genom en inköpscentral eller vid avrop från ett ramavtal vara olika juridiska personer. De definitioner som nu förslås i 3 och 7 §§ lagen om byggtreprenader synes förutsätta att ”*uppdragsgivare*: den som ger någon uppdrag som omfattar byggverksamhet i Sverige eller ett uppdrag att hyra ut arbetskraft för sådan verksamhet” och ”*uppdragsgivare* som betalar ut ersättning för utförande av uppdrag” alltid är samma juridiska person. Definitionerna bör därför utformas på ett sådant sätt att det inte uppstår några tveksamheter om vem som avses i lagens bestämmelser.

Beslut om utformningen av detta yttrande har fattats vid nämndsammanträde den 18 november 2004, i vilket deltog kammarrättslagmannen Lisbeth Edlund, ordförande, kommerserådet Bengt Agild, vice ordförande, sektionschefen Hans Ekman, teknologie doktorn Börje Hed, chefsjuristen Dan Holke, upphandlingschefen Lisbeth Johnson och juristen Eva Sveman. Beslutet fattades i närvaro av kanslichefen Margareta Hentze efter föredragning av chefsjuristen Michael Slavicek. Yttrandet expedieras i enlighet med föredragandens förslag med de ändringar som beslutats vid nämndmötet.

NÄMNDEN FÖR OFFENTLIG UPPHANDLING

Michael Slavicek